

דף כג.

עין משפט א.

ח"מ סימן רפב פ"ה

ה. מצא דבר שנתייאשו הבעלים ממנו כגון שאמר וי לחסרון כ"ס אפי' יש בו סימן הרי הוא שלו ^ה. וה"ה דבר שמוכיח בו שיש זמן רב שנאבד מבעליו הרי הוא שלו אפי' יש בו סימן.

הגה: האומר וי לחסרון כ"ס על חוב שיש לו ביד גוי אין זה יאוש ^ט דכל חוב הוי ספק אם ישלם לו או לא ולא גמר ומתייאש. ורק באבידה שאני.

עין משפט ב.

ח"מ סימן רפב פ"ה

ט. מצא כריכות קטנות של שיבולים ברשות הרבים הרי אלו שלו ^י שאין בהם סימן ואם מצאם ברשות היחיד אם דרך הינוח חייב להכריז שהמקום סימן, ואם דרך נפילה ^כ הרי אלו שלו.
מצא אלומות ^ל בין בר"ה בין ברשות היחיד נוטל ומכריז.

הגה: שהמקום שלהם סימן. מיהו במקום שהכל פורקין שם חביות כגון בשפת הנהר אינו סימן.

הגה: המוצא חביות של יין ושמן וכיוצא בזה אם קודם שנפתחו האוצרות שיש עדיין סימן בסתימתן ^מ חייב להכריז, אבל לאחר שנפתחו האוצרות

ה. ב"מ כ"ג ע"א כללא דאבידתא וכו'. ודוקא דבר שאבד ממנו אבל במצאו במקום המשתמר או טמון באשפה שי"ל בדרך הינוח בא לשם אין זה שלו. סמ"ע ס"ק י"ב.
ט. מהרי"ק שורש ג'. וד"מ סי' רנ"ט.

י. שם בגמ' כ"ג אליבא דרבא, דכיון שמתגלגל ברגלי אדם ובהמה כי הם קטנות לא הוי המקום סימן.

כ. כגון מפוזרים ובאמצע השדה, ודרך הינוח היינו שמונחים יחד ומן הצד. סמ"ע ס"ק י"ט.

ל. ברייתא סוף כ"ב שם.

מ. דכיון שעוד לא הגיע זמן מכירת החביות לא חיישינן שמכר עוד לאחרים ולרמאי, אבל אחרי שנפתחו האוצרות שיש לחוש אין מחזירין לא לבעה"ב המוכר ולא ללוקח ע"פ סימן הרשימה. סמ"ע ס"ק כ"א.

אין רישומן סימן ואין חייב להכריז.

ודוקא אם כל החביות שווין והן מלאים אבל אם חסרים הוי סימן^ב במדה שבהם.

דף כג:

עין משפט א.

ח"מ סימן רסב פעיף ג

ג. אין המוצא מציאה חייב להכריז אלא בדבר שיש בו סימן בגופו או שראוי ליתן סימן במקומו או בקשריו או במנינו או במדתו או במשקלו^ב. אם אין בו סימן והוא ניכר שלא הונח אלא נפל ויש לתלות שבעליו הרגיש בו מיד בשעת הנפילה או מחמת כובדו^ב או חשיבותו שכל פעם ממשמש בו הרי זה של מוצאו כיון שנתיימש מיד שהרי אין לו בו סימן ובא ליד מוצאו בהיתר. אבל בא לידו לפני יאוש אע"פ שאח"כ נתיימש צריך להחזיר^ב כיון שבא לידו באיסור.

ח"מ סימן רסב פעיף ו

ו. המוצא מעות מפוזרים^ב, וכיכרות של נחתום^ב וחתיכות של בשר שאין בהם סימן והדומה הרי אלו שלו, שבכל אלו מסתמא הרגישו הבעלים בנפילתם וכיון שאין בהם סימן נתיימשו.

ג. טור בשם ר"י.

ד. ממשנה וגמ' בב"מ כ"א ע"א וע"ב. שמה תועלת יש בהכרזה כיון שאין בו סימן להחזיר על ידו.

ה. והיה נושא על גבו או כתיפו ואחר שנפל ממנו הוקל מעליו, ואף שודאי לא הרגיש בו מיד דא"כ היה מרימו מ"מ ודאי הרגיש בו סמוך לנפילתו קודם שימצא אותו והגביהו המוצא הזה. סמ"ע ס"ק ח'.

ו. דקימ"ל כאביי ביע"ל קג"ס, שם בכ"ב ע"ב ויאוש שלא מדעת אחת מהם. ואף שאם היה יודע מנפילתו היה מתיימש ממנו מיד, מ"מ כעת לא ידע בשעה שבא ליד מוצאו, והרי באיסור בא לידו קודם שנתיימש. סמ"ע ס"ק ט'. וכתב הש"ך בס"ק א' דחצירו כידו בזה שלא קנה לו חצירו קודם שזה נתיימש, ודלא כמהרש"ל.

ז. ממשנה ב"מ כ"א ע"א.

ח. לאפוקי של בעל הבית שאין אחד אופה כמו חברו, ויש לכל אחד סימן בלחם אפייתו. סמ"ע ס"ק י"ד.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ב.ג.ד. חו"מ סימן רסב פעיף ג
עין לעיל עין משפט א

חו"מ סימן רסז פעיף ז

ז ט. מדה או משקל או מנין או מקום האבידה סימנים מובהקים הם ^ר.

עין משפט ה. חו"מ סימן רסב פעיף ח

ח ח. מצא ככרות של בעל הבית וחתיכות בשר או דג שיש בהם סימן ^ש
חייב להכריז.

חו"מ סימן רסב פעיף טו

טו טו. מצא עיגול תאנים ובתוכו חרס, כיכר ובתוכו מעות, דג נשוך,
הואיל ויש בהם שינוי חייב להכריז ^ה שלא עשאו בעליהן אלא
לסימן. אבל חתיכת בשר שיאמר שהיא מהירך או מהצואר אינו סימן.

עין משפט ו. חו"מ סימן רסב פעיף טז

ט ט. מצא כריכות קטנות של שיבולים ברשות הרבים הרי אלו שלו ^א
שאינן בהם סימן ואם מצאם ברשות היחיד אם דרך הינוח חייב
להכריז שהמקום סימן, ואם דרך נפילה ^ב הרי אלו שלו.
מצא אלומות ^ג בין בר"ה בין ברשות היחיד נוטל ומכריז.

הגה: שהמקום שלהם סימן. מיהו במקום שהכל פורקין שם חביות כגון בשפת

ר. מב"מ כ"ג ע"ב. וסומכין עליהם גם לדעת הרמב"ם והמחבר למי שהביא עדים שאינו
רמאי בזמן הזה או שהוא צורבא מרבנן דמסתמא אינו רמאי. סמ"ע ס"ק י'.

ש. שם במשנה כ"ה ע"א.

ת. כר"י במשנה כ"א ע"א ודלא כר"מ, וכך פסק הרמב"ם בפט"ו מגזילה הלכה א'.
אבל י"א דסימן הבא מאליו לא הוי סימן והוא הרא"ש דהוא לא גרס במשנה דברי ר"מ
אלא סתם מתני' היא והלכה כוותיה.

א. שם בגמ' כ"ג אליבא דרבא, דכיון שמתגלגל ברגלי אדם ובהמה כי הם קטנות לא הוי
המקום סימן.

ב. כגון מפוזרים ובאמצע השדה, ודרך הינוח היינו שמונחים יחד ומן הצד. סמ"ע ס"ק
י"ט.

ג. ברייתא סוף כ"ב שם.

הנהר אינו סימן.

הגה: המוצא חביות של יין ושמן וכיוצא בזה אם קודם שנפתחו האוצרות שיש עדיין סימן בסתימתן ^ד חייב להכריז, אבל לאחר שנפתחו האוצרות אין רישומן סימן ואין חייב להכריז. ודוקא אם כל החביות שווין והן מלאים אבל אם חסרים הוי סימן ^ה במדה שבהם.

עין משפט ז. חו"מ סימן רסב פעיף טו
עיינ לעיל עין משפט ה

עין משפט זז. חו"מ סימן רסב פעיף טז
עיינ לעיל עין משפט ו

עין משפט טי. חו"מ סימן רסב פעיף כא

כא. מצא כלי מהכלים שצורתם של כולם שוה אם זה חדש הרי זה שלו ^ו, ואם שבעתו עין חייב להכריז שאם יבוא ת"ח ויאמר יש לו טביעות עין בזה מחזירים לו.

במה דברים אמורים בצדיק שמחבב המצוות ושאינו משנה בדיבורו כלל אלא בדברי שלום או אם ישאלוהו על מסכת אחת אם סדורה בפיו ומשיב לאו דרך ענוה ^ז או אם ישאלוהו חבירו שכבת על מטה זו יאמר

ד. דכיון שעוד לא הגיע זמן מכירת החביות לא חיישינן שמכר עוד לאחרים ולרמאי, אבל אחרי שנפתחו האוצרות שיש לחוש אין מחזירין לא לבעה"ב המוכר ולא ללוקח ע"פ סימן הרשימה. סמ"ע ס"ק כ"א.

ה. טור בשם ר"י.

ו. ממשנה שם כ"א ע"א כר' שמעון בן אלעזר וכדמפרש רב יהודה אמר שמואל שם בדף כ"ג ע"ב. ובכלי חדש שזה שלו כיון שלא שייך בו טביעות עין אפי' לת"ח כיון שעדיין אינו רגיל בו. סמ"ע ס"ק מ"א.

ז. וכתבו התוס' שם בדף כ"ג ע"ב ד"ה במסכת שכאן בא לנסותו אם יודע, ובזה מותר לשנות משום ענוה, אבל אם בא לשאול דין או הוראה או להתלמד, ע"ז אמרו בקידושין ל' ע"א. "ושיננתם" שיהיו דברי תורה מחודדים בפין וכו', והרמב"ם בפ"ד מגזילה הלכה י"ב ביאר, שאם היה עוסק במסכת נדה ואמר במקואות אני עוסק כדי שלא ישאלוהו שאלות

לא פן יראו בה קרי ויתגנה ^ה או שלא מספר בשבחו של חברו שאירח אותו בסבר פנים יפות בין בני אדם שאינם הגונים שלא יקפצו עליו ויכלו את ממונו ^ט. וגם ת"ח זה הוא מקפיד שלא ללבוש חלוקן הפוך בענין שיראו התפירות המגונות.

הגה: כל זה במצא המציאה במקום שתלמידי חכמים מצויים ^י כגון בבית המדרש ובלי זה אינו חייב להכריז.

הגה: וכל ת"ח הוא בחזקת ^כ שאינו משנה בדיבורו אלא באותם דברים שאמרו חז"ל, והמוצא עליו להביא ראיה שת"ח זה אינו נזהר ואז אינו מחזיר לו ע"פ טביעות העין.

בענין נדה. וצ"ל דהרמב"ם איירי גם לענין הוראה וביש גדול ממנו במקום. באר הגולה אות ט'.

ה. כן פירש הרמב"ם שם והתוס'.

ט. כך פירשו התוס' בסוגיא שם כ"ג ע"ב ד"ה בפוריא.

והרמב"ם ביאר כגון שנתארח אצל שמעון ואמר אצל ראובן שאני מתארח בלי להזכיר היכן כדי שלא להטריח על שמעון שנתארח אצלו.

י. כ"כ הטור, וכן כתב ה"ה בשם הרמב"ן, אבל הכסף משנה כתב שמפשט דברי הרמב"ם נראה דאפי' מצא במקום שאין ת"ח מצויין, אם בא ת"ח ואומר יש לי טביעות עין בכלי שאבדתי חייבים להראותו לו, כיון שאינו מתייאש אע"פ שאין בו סימן לפי שידוע שיחזירו לו ע"פ טביעות עין.

כ. ובסמ"ע ס"ק מ"ו נשאר בצ"ע אם גם בזמן הזה יש לנו ת"ח לענין זה להחזיקו שאינו משנה בדיבורו שהרי מצאנו לכמה דברים שאין לנו היום ת"ח כגון לענין ליטרא דדהבא ביור"ד סי' רמ"ג, ושל"ד, וכן לענין היתר נדרים ביחיד בסי' רכ"ח או לענין לדון יחיד אם לא שקיבלוהו עליהם.

והפעמוני זהב הביא הגם שהסמ"ע הסתפק בדבר, פשוט דיש לנו ת"ח גם לענין זה. וכתב הרב שב"י סבירא ליה כן.

ועוד הביא שם משבות יעקב דאם אבד לו כלי ומצאו אחר ובעל האבידה מכירו בטביעות עין גמור והמוצא אינו רוצה להחזירו ע"פ זה ואח"כ תפס בעל האבידה הכלי בלי עדים אפי' הוא מת"ח אין מוצאין ממנו, ואם בעל האבידה הוא ת"ח מותר לו לתפוס אפי' לכתחילה ע"ש.